

Matfa ar pefuhtifchanu
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 sap.
- vufgaadu 85

Matfa bei pefuhfischa-	
nas Rihgä:	
par gadu 1 rub.	— tap.
" pufgadu	55 "
" 3 mehneschi	30 "

Mahj. w. teek ifdohts fest-
deenahm no p. 10 fahloht.

Maffsa
par sindinaschanu:
par weenas fleijas smalku-
raffiu (Petit)- rindu, je-
to weetu, fo tahda rindu-
eenem, maffsa 10 sap.

Redakcija un elspedīcija
Rīgā,
Ernst Pļves bilsch- ut
grahmatu - drukatavarā pie
Pēbtera bāsnīcas.

Alahjas wees.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apqahdatajs.

Mahjas weefis isnahf ween reif pa nedefu.

No 7.

Sestdeena 12. Februari.

1877.

R u n d i t a i s.

Taunakas sīas. Telegraſa sīas.
Eelfchsemes sīas. No S. draubjes: mahnu tiziba. No Krimuldas: pretoschanahs-ratſts. No muhſu apgabala: tureenas buhſchana. No Jaunpils: pahe petroleumū. No Pebrnawas: tigrofchana un fugoſchana. No Wiſtebas: dſhewala kustſchahans. No Pehterburgas: jauna nauda kalfa, — bishkeles beedribas daſhwana.

Altārēmes fināls. No Wihnes: pedalischanahs pee iſtahdes. No Bel-
gijas: ultramontānu rībloschanahs. No Turcijas pāvalstehni: Tūču varas-
un briesmādarbi. No Konstantīnopolēs: pāhr Tūcijas kara-spehlu. No
Turcijas: mīnabriņa būbīgħana.

Wehtule, u. t. pr. Sihli notumi. Sina pahi ussaultem. Derigs padohms. Peeliku mä. Sihstulis ar sawu laimintu. Graudi un seedi.

Sammelabs. finos.

No Rihgas. Widsemes landtagā tika us basnizas kollegi-
jas preefschā likfchanu nospreets, no amata atstābjusfham,
Jehkaba basnizas bijusfham wezakam mahzitajam, Dr. Chr.
Aug. Bertholz, wina ilgai, uszīhtigai un uftīzīgai strahdasfcha-
nai sawā amatā par atfīsfchanu, ik gadus išmaksht pensiju
no 500 rubl., libds nahwes funda peenak. — Tad arī
landtags, pastes departementes fuhtito rakstu gubernatora fun-
gam ewehrodams, ir nospreedis eetaifīht fchahdas taifnas
pastes stanziju faweenoschanas un prohti 1) dselzela stanziju
Stukmannuischu ar pastes kantohri Romeskalnā; 2) Rihgu
taifni ar Limbascheem par Engelharta muischu un Widrischu
un 3) Wilandi ar dselzela stanziju Laisholmu.

No Wahzijas. Wahzijas walsts sapulze ika tai 10tā Februari atfllahta; bet wehl naiw sinas atmahnkuschas pahr trohna-runu, kahda ta bijuſe un kas to turejis, waj keisars pats, jeb Bismarks keisara weetā. Pahr tahm daschadahn partijahm, kahdas starp walstsweetneekem atrohnahs, jaw fawā laikā sinojam. Kad pahr turpmakeem sapulzes spredu-meem sinofim, tad ari wehl pahr tahm daschadahn partijahm kahdu wahrdū ſazitom.

No Wihnes nahf sinas, ka nelaika sultana Uziza dehla pefriteji jeb wina partija raugoht tagadeja sultana faßlimſchanu ſew par labu iſrihkoht. Nemeeriba wairojahs. Sultana ſwainim brauzoht tika uſ wina rateem ſchauts. Konstantinopeles prasti laudis weenu walſis ehtu nodedſinajuſchi. Edhem- Baſchas atkahyſchanahs no amata uſkaweta zur sultana faßlimſchanu.

No Franzijas. Tureenās valsts īapulzē tika pahāpēests tas preefēcīlīums, waj īkohlas mazība buhītu tautai bes mākas paīnēdama. Franzija tagad fahē nemt leelakā ee- wehtoīchanā lausītu īkohlas: jaiks ori preefēcī tam bija, jo

No Parishes. Wisas tureengas awises rasīta, ja Frančijas sēmes laudis wehl mas skohlas mahzību baudījuši.

neturoht nekahdu naidigu politiku us Wahziju. Franzija gri-
boht meeru, lai waretu pilnigi pee spehkeem nahkt un ne doh-
maht nedohmajohht us kaxu. Franzija tamdeht ari nemeflejohht
few nekahdus kara-beedrus un taad meers netikfchoht tra-
zehts. Taad buhtu tahs bailes isleedetas, ka starp Wah-
ziju un Franziju farfch zeltohs.

No Spanijas. Kā pa telegrafu sinas atnahkuschas, tad Barzelonas pilssētā ir atlahta svezena fabeedriba, kas pēc Spanijas ķehniņu gribējušchi dumpi zelt. Klahtakas sinas pahr fēho fabeedribu wehl truhkst.

No Konstantinopeles, tai 9ta Februari teek sirohts, faktur nemeeri us pilsfehtas eelamu iszehlufchees. — Vahr sultana jaflimschanu runojoht jaflaka, fa wina flimiba gan war pa-
llit lohti wahriga, bet wehl zeribas ir, fa flimibu spehfschoht
isahrsteht.

No Serbijas. Pehz beidsamahm avišču finahm ſpreſchohleekahs, ka Serbija ar Turziju meeru noslehḡs. Serbija ari neſpehj weena vate pret Turziju attureeſs, ja karſch atkal iſſeltohs.

Telegrafo finas.

No Berlīnes tāi 10 Februāri. Valsīs sapulzi atklājohi
Vācijas ķeisars Jāņa trohnā runā fazijs, ka leelvalstis ja-
vā starpā weenoju ūchahs pār tahm apgalwo ūchanahm, kas
winahm no Turzijas valdības prafamas, tāpehēz leelvalstīm
ta zērija uš meeru palekoht, kad arī Turzijas valdība pate-
ar labu prahtu tohs pahrgrohsījumus (reformas) ne-eewestu-
un ar Serbiju un Montenegrū meeru neno ūlehtgu. Vācija
Jānu eespehju, kad Turzijas valdība fawns apfōhlījumus
ne-ispildītu, iſleetaschoht kristīgiem Turzijā par apfar gāfhanu
un par Eiropas meera uštū ūchanu. Trohnā runa tīta ar
leelu labpatī ūchanu ušķemta.

No Bihnes tai 10 Februari. Starp Austriju un Ungariju efektis ielīdzīgā pārvaldītā banka leetā, zaur ko līdzīgām starp abiem ministrijiem bija radušihs dohmu starpība.

No Londones tai 9tā Februari. Parlamentes sehdeschanā minētā deenā lords Argill aisekhra Anglijas ūchaubigo politiku Turzijas leetā. Lords Derby (no waldibas pušes) us tam atbildeja, ka Anglijas waldiba gan esoht ūtu politiku grohsijuſe ar to wehleschanu, lai vraudostchais karſch tiktu aiskawehis. Us nahlamibu sihmejotees Anglijas waldiba par tam gabboschoht, lai Turzija ar Serbiju meelu nosleba.

Geschäfes finas.

No S. draudses Widsemē. Mihlo „Mahjas weesi,” tu jaw wairat gadus par muhsu mihlas tehwijas eeleijahm un pakal-neem kahpele, pat tumfchā buhdinā labprah eestaiga, daschu tumfchā tehwijas behru gribedams pee gaismas peewest, tapēhz tew ari no fawas draudses ko pastahstīfchū par mahru-tizib, kas wehl atlifchās un ko tew waijadsetu raudsīht is-nihinaht. Nu tad pakkaufees. E. mahjas preefch seemas-fwehtkeem nomira paweza feewina, luxas behru deena bija nolikta pehz fwehtkeem. Kā latrās mahjas, tā ari E. mahjas wiſi mahjas laudis fataifjahs us fwehtkeem kā ari us mi-netahm behrehm. Diwi feewinas eemehz fawalkatas drehbes uhdeni un fataifahs, ka rihtā agri pee masgachanas tilkt. Kā dohmajufchās, tā ari darija: bet tik lihds kā E. mahjas tehws jeb grunteeks ſcho trohlfni isdīredeis, ahra no gultas un lehki eekfchā, uſſauz feewinahm ar bahrgeem waherdeem: „Tad nu juhs gribat manu mahjasfwehtib, mironis mahjas un juhs drehbes masgajat! Waj nefinat, ka tad lini teek ar ruhsu apnesti; tuhlt gohshat drehbes fehtmalā!“ Bahr ſchahdu mirona atreebchanohs un ſpehku muhsu feewinas wehl uemas nebija dſirdejuſchās, tadehi ari papreefchū breef-migi fatruhlahs; bet weena apdohmajufchās atbildeja: „Saim-neel, juhsu dehls ir flohlmeiftars un juhs fawus behenus flohlā fuhtat un paſchi eſat baſnizas vehrminderis un fa-eſchanas kambardis (pee hennbuteeſcheem) par preefchagheju, tadehi gan jums, saimneels, kā Deewa wahedu ſapratigam wihran newaijadsetu pee tahdeem mahneem turetees.“

No Krimuldas. Pret to ſinojumu no Gikoscheem (Elatees Mahj. v. 51. numurā 1876. gadā) atrohdam „Latv. tant. Beedra“ bīa numurā ſchahdu rakstu, ko fawem laſtajeem pa-fneegt par derigu eraugam. Nakts ſkan tā: „Kad lihds ſchim gan gaibot, tomehr ne-eſam ſagaidiujſchi, ka zits ſcho leeu pehz pateſibas buhru iſſkaidrojis, tad mums, jebſchu negribotus to ja-atbild pirmo un, ka zeram un wehlamees, vehdigo reiſt tā: Kas manu maiſi chd, tas man ar kahjam min. Kamehr mani paſchu ween aiftika, tad es awiſes neweenu wahrdi ne-eſmu atbildeis, bet wiſu pahr galvu metis; bet ja kahds ſchā gada eenahzejs eedrohſchingajahs, manus mihius flohlotajus likt nowahrtā un manu mihiu draudiſi pelt, kas jaw daschu wehtru iſzeetu, tomehr zaur Deewa ſchelastibū wiſzaur weſela palikuſi, kamehr ſchi wehtra daschais zitai draudsei ſarus un krohni nolausa, tad newaru leegtees, to nabagu rakſtitaju noscheloh, kam teatra un konzertes ſpihdmis tā prahtu apſtulbojis, ka us ſcheem labakus gaismas rahditajus nepaſiht un kad ſchih ſeetas pee mums ne-atrohn, tad pehz eraſteem galas poheem ilgojahs. Bet kas tad winu luhdſis, fawu gaismas widu ar muhsu tumfbi pahrmih? Šinams, ka ne-atradis neweenu draudiſi bes fawem traipetleem un neweenu zilweku, kam fawā kahrtā un darbā newaretu labaki iſweiktees, — ari laikam gan „neiſneemt zeenigo ſeminarijas kandidatu Waldufa lungu.“ Waj ſchis „zeenigs kandidats“ pats newhleelu, fawu „labu“ leezib, ko no pagasta flohlotaju ſeminarijas dabujis, kahdā awiſe eelikt, kaut ari tāhdā, kas labprah mellu par baltu teiz, lai attal turpreti dabu jo drohſchakti baltu par mellu nolik? Tad laikam „Wezs labi lež,“ kad valihgs: „Jauns, kam naw kauns;“ bet es ar neweenu ne-eſchu lehktees, jo negribu neweenu „wineht.“ Kai lez tee, kas tā kā tā jau puſkohla lehzeji un ar fawem nee-

teem lai mani laiſch pilnā meerā; lai tik manus wahrdus nepahrgrohſa un manā wahrdā lai neruna melus. Preefchōhſ par ſatu, kas ar mani weenā zelā ſtaigahs, bet beh-damees (behdadamees?) nebehdaſchu ari par teem, kam zits zelſch labaki patiſh. Tomehr: „Anzicht, kur stabuliht?“ Kurſch rahditajſ labaki draudses gaifmu rahda: waj deenā pilns deewanams, waj nafti pilns teaters? waj deenā pilna bihbeles, un misiones aplohvſchana un pilnas ſkohlas, waj nafti pilnas konzertes. Mehs gan ari teatrus un konzertes nebuht negribam legt, ja us tāhdahm ſeetahm walas un padohms atleekahs; bet kas ſchih ſeetas par iſtenas gaismas mehreem tur, tam jaw wezais Enlantes karawirſneeks Wellington atbildeis: „tāhda gaifma, ja paleek bes deewabihſchana, dſemdinga wellus jeb ſwehrus.“ Ar teatreem un konzertehm gan mas dabu pirkas mahjas aismakſaht un patureht, nei pat kahrfchū parahdus atlīhdīnah. Krohgabrahlim gan lai-kam wehl wairat bairiſcha pluhſtu, tad to „mužu“ dabutu apgaht; bet Krimulda „prahta gaifchiba augtu,“ ja tāhdi „jo apgaifmoti“ eenahzeji pee mums maies nemekletu un tad dabujuschi pee mums pa-ehſi, tad labak tā pateiktohs, ka fawu gaifmu atſtahdam iee muhsu wezais gaismas greſtohs, kas dſiħwojht un mirſtoht paleek ari pret wiſeem ne-kaunigeem ſaimotajeem ſchi: „Turi, kas tew ir, ka neweens tawu krohni ne-atnem.“ Kamehr ſchis krohni Krimuldas draudsei neſawihſchis, ko neweens pulgotajis winai newar at-nemt, tad winas gaifma ne-iſſudihs baſnizā un flohlās, draudſi un mahjas, bet winas gohds ſpihdehs wehl pahr draudſi rohbeschahm pahri — ari bes teatreem un konzertehm. — Deewi lai paſarga draudiſi ſcheligi no tāhdas „gaifchibas,“ kas jaunekleem prahtu maldina, tik ko fawu knahbi no tſchā-malām iſbahjuſchi, draudiſi pelt un winas flohlotajus illi nowahrtā, kamehr paſcheem aif auſim ſlapjums wehl naw noſchuis. To no ſirds wehlahs

Krimuldas mahzitajs W. Walter.

No muhsu apgabala. Zeen „M. w.“ laſtajeem waran deesgan laba us jaunu gadu pastahſtiht. Weza gada eerab-ſetas ſeetas iſruhguſchās un palikuſchās par labahm. Vebo kona riħbeeni ar wezo gadu beiguschi dimideht un gaifs iſtihrijees Draugi attal palikuſchi draugi. — Daschs jauns ſinotais peeradees, kas rakſta par „ſupineem“ — „kareem“ — „ſalumeem.“ — Weza gada ſtingrais aufſtums dascheem kab-dus lohzelkus apſlahdeis, weenam ſchā, ohtrai tā; dascham ar gan tas notiziſ malkas truhkuma deht. — Seemas zelſch deht mas ſneega pee mums ir ſliks, tā ka ar kamanahm jeb ragawahm us tāhlaka zela newar dohlees; turpreti arra-teem ſperamees tāhlakds zelos; jo zelſch ir lihdsens nobrah-lahs un tādeht eet gluſchi labi. — Putnimeem pee tāhdas plikas ſemes pahtika tāhlu naw jamelle, tikai kahds weſmelns melderu gailis no fweſchureenes pahr rohbeschū pahfchmauz muhſureenē, un graudinu nolnahbees un dſeeſmu no dſeedojis attal aismouz falihzis prohm. Par teem graud-neem nu gan nekas nebuhtu, jo muhsu apgabala deesgan winu ir, ka wehl ir ar peeteeziba preefch muhsu paſchu gaſliſcheem; tikai janoschehlo, ka ta dſeeſma, zaur wina wezahm iſdfeedatah mruhtim nahdama — it ſewiſchki deenas lai — nekahdi neſtan. — Gailiti, tad tu ohtru reiſt nahz, tā dſeedi labaki, zitadi terim wairs graudiaſch ne-allehks! —

Graudinu bahrſtitajſ.

No Jomipils. Waj petroleum s pateesi it skahdigas? Juhs, ziem. lasitoji, schahs wahrdus islafiguschi, warbuht fazifeet, kas tur ko jautaht! Ka petroleum no jehluma lohti jasargo, to jaw isgahjuschä g. „M. w.“ ir sinojis un zeechhi peekohdingis fargatees. Ir gan Jums, mihli lasitaji, taisniba, laiteatiss, ar peerahdijumeem ir peerahdijis,zik lohti petroleum no jehlas meesas ir fargajams un tapat no eegreesuma pirlsta, ka ari no uguns. Par pehdejo newaru zitu teift, ka to paſchu, ka petroleum no uguns ir fargajams; bet pimeem peerahdijumeem, deht paſcha peedſihwejumeem newaru tizeht, ka petroleum tik bailiga leeta preekſch puſchainas meesas. Esmu pats peedſihwojis, ka petroleum, kad tas jehlai meefai ir klahf tiziš, now nefahdu wainu dorijis, bet to wehl ir labojojis, tas ir: winſch to wainu ir sadseedejis. Man paſcham tas bij pee lohda sehna jahruhke, ka sahles. Tas notika ta: Kahds puika bij kritis us ledus, un kriſdams apakſch schohdu bij leela zauru mu iſſitis. Afinis ſtrehja ka neka neſaprata waldbiht, ari daktera palihdſibū tik drihs newareja dabuht; bij jarauga paſcham palihdſetees. Bet ka, un ar ko? — Wifā mahjā nebij nekahdas sahles, tik weenigi petroleum. Biju no daudseem dſirdejis, ka petroleum tahdai wainai eſoht leela sahle, winſch apturoht afinis, atkemoht fahpi un tuhlt nelaischoht. Kad nu nebiju dſirdejis, ka winſch jehlai meefai tik skahdigs, tad gribedams iſprohweht, waj pateesi petroleum ſpehj tahdas leetas doricht, nehmū drohſchi un bes bailehm petroleum un ſamasgaju it kreetni sehnām ewainoto weetu. Un ko dohmajeet — netik ween oſinis aptureja, bet rihlā sehns faka: ka nemas wairs neſahpoht. Par nedelu wehlak bij sehnām ſchahds gluſchi weſels, iſſito weetu nebuht wairs newareja paſiht. Wehl ſchodeen sehns ir pee dſihwibas un kreetnas weſelibas, kaut gan jaungads ir pagahjis. Wehl ohtru redſeu, kas pirlsta it drihs bij eegreſis; ſchis ari ar petroleum ſamasgaja un ta drihs ſawu pirlstu iſdſeedeja. Esmu ar dſirdejis, ka zits eſoht eekſchā dſehris un tomehr dſihws. Nu redſeet, ziem. lasitaji! ſchēe peedſihwojumi leek man augſchā mineto jautaſchanā jautaht, ka ari brihnitees par to gađumu Wahzlemē, pahr kuru M. w. bij rafſtihks. Neſinu waj Wahzlemē petroleum buhs ſtingraks, neka pee mums, jeb waj gaifs waj zita lohda leeta tur wainiga; bet ko es neſinu, to tak zits ſinahs jeb peerahdihs, ka tas noteek. Luhdu zeeni gohs lasitajus, ja lohds waretu par ſchō leetu ſtaidraku ſinadoht, to labprahrt zaur laika rafſteem paſinoht. Klawinſch.

No Pehrnavas. Pahr Pehrnavas tirgoſchanu un kugofchanu runajohit jaſaka, ka 1876tais gads tirdsneezibas buhſchanā now palizis 1875tam gadam pakat, lai gan zaur gaidameem kareem wiſpahri tirgoſchana un kugofchana pehrnam godā tika apspeestas. Pawifam iſ Pehrnavas ohſla ir pehrnam godā iſwestas us ahrſemehm prezēs par 7,241,480 rubl. un no ahrſemehm prezēs eewestas par 354,176 rubl., ta ka wiſa prethki andele ſneedsahs lihds $7\frac{1}{2}$ milioneem rublu. Wiſu waik iſ Pehrnavas ohſta tika iſwesti iini, prohti 879,715 pudu, tad meeschi, prohti 139,500 ſchwertu.

No Witebſkas mums ſchahds rafſts peenahzis: „Witebſkas pilſehtas Lutera draudſe ir pehdigā laika dſihwaka kufteſchanas zehluſehs preekſch daschadahn draudſes lohpſchanas prafteſchanahm. Weens ſchahds kufteſchanahs anglis ir tas, ka palihgu mahzitajs B. Peitans no wezaka mahzitaja tika atlaiſis un 'jaw ari ir no ſchejeenes aifgahjis. — Ralſtitajs

zere, pahr ſchahs draudſes zenteeneem, ſchō zenteenu tagadeju ſtahwolli un nohkoſchahm zeribahm plafchakas ſinas doht.“ — i — i —

No Pehterburgas. Ka tureenā awiſes („Pet. Ztg.“) ſino, tad iſgahjuschā 1876. gadā waldiba likufe ſchahdas ſeltaun ſudraba naudā ſalt un prohti: ſelta puſimperialus par 30,000,020 rubl., ſelta naudu, (kates gabals 3 rubli wehr-ribā) par 189,000 rubl., ſudraba naudu ($83\frac{1}{3}$ ſudraba prohwe) par 800,007 rubl. un ſudraba ſhahs naudā (48ta ſudraba prohwe par 5,217,002 rubl., beidſoht wara-jeb kapara-naudu par 478,600 rubl.

— Kreewu „Pehterburgas awiſe“ iſdsirduſe, ka Anglu bihbeles beedribi nodohmajuse 20,000 jaunas testamentes (masahs bihbeles) Kreewu walodā un lohti ſmukos wahloſfeetas noſuhtih uſ Kifchenewu preekſch deenwidus armijas ſaldateem. No mineteem 20,000 ekſemplareem jaw 4000 eſoht iſſuhtiti.

Ahrſemes ſinas.

No Wiſnes. Pehz beidsamahm awiſhu ſinahm ſpreeschoht rāhdahs, ka Austria pee Parishes iſtahdes nems dalibū. Ka dſted, tad waldiba no ſawas puſes dohſchoht 600,000 gulſchu preekſch iſtahdes iſdohſchanahm.

No Belgijas. Ultramontani Belgijā ſtipri ween rihtojahs, lai waretu walſts ſapulže dabuht par brihwprahtigeem wirſrohku. Preekſch ſchi mehrka ſaſneegſchanas wini bija eesneeguſchi preekſchlikumu par walſts weetneeku zelſchanu. Ja nu ſchis preekſchlikums buhlu peenemts, tad daschu brihwprahtigo weetneeku eezelſchana nebuhtu wairs deriga un ta tad wineem ſapulže buhlu bijis balſu wairums. Tagad atnahkuſhas ſinas, ka ultramontanu preekſchlikums gandrihs wiſas pretigās punktes tiziſ atraidihts.

No Turzijas pawalſtehm. Jaw iſgahjuschā numurā paſneedsam daschadas ſinas pahr Turku breefmaſ- un waras darbeam, ko wini pee kristigeem nodarijuſchi; ari ſchim numurā deemschehl mums atkal pahr tahdeem notikumeem jaſino. Labakas ſinas ari drihſumā no Turzijas neſagaidiſim, jo nekahrtibas un juhſchanas tur ta ir wirſrohku dabujuſhas, ka ſchim brihſham now paredſams, tad kahrtiba un taifniba Turzijā rafees. Kas tagad ir Turzijā paſtahwigs un drohſch? Neſas! Pat tee augstakee walſts amata wihi teek atzelti un kapehz? tikai kahdu neeka walodu deht, ko sultanam apmeļojuſchi. To redſeja pee Midhata-Paſchas atzelfchanas, kas nekahdu ſlikumu nebiha pahrlahpis, neds ari kahdas kau- naſ ſtahloſchanas pret sultanu zehlis, un tatſchu winſch tika no ſawu amata nozelts un padſihts, tapebz ka wiſa pretneeki un naidneeki wiſu pee sultana bija apmeļojuſchi un sultans bes kahdas tahlakas iſmekleſchanas uſ pehdahm ſawu augſtako un turklaht ſtiprako un gudrako walſts-deenſteeku padſen. Kad sultans pats ſawu leelwesiru, melu walodahm tizedams, bes kahdas taifnab peerahdiſchanas, tik drihs padſen, tad sultans to dara, tad gan war jautaht, kufch Turzijas walſts deenſteeks newar tik padſihts, ja wiſch ari buhtu deesin zik newainigs, jo kuf apmeļoſchanai tiz bes peerahdiſchanas, tur wainas newaijaga, tas ſatram prohtams. Bet neba tikai ministeru ſtahwolli ir Turzijā nedrohſch, ari pats sultans neſtahw uſ drohſchahm kahjohm. Ka Turzijā sultani teek nonahweti un nozelti, to mehs jaw pehrnam godā peedſihwojam un ta rāhdahs, tad ari tagadeis sultans nebuhts wairs

ilgi Turzijas waldnecks, jo kurnefchana pret waldibu stary Turkeem jo deenas jo wairak wairojahs, ihpaschi stary Baum-Turkeem, no kureem jaw daudsi tikujschi no waldibas farenki zeeti. Bet tam wehl nupat atnahkuje sna, ka sultanam fmadenu slimiba peemetufes. Schahda slimiba, ja wina netek isahrsteta, beidsahs ar to, ka slimuels jawu prahru pasaude, ka wintsch paleek ahrprahrtigs jeb apdulst. Ja nu sultans paleek wahjprahrtigs, tad wintsch, ka jaw saprohtams, buhs no trohna nozelams un zits wina weetâ eezekams, zaur ko aikai jounas jukschanas zelfees. Ihfi salohi, kahrtiga buhshana naiv preetsch Turzijas sagaidama, ja Eriopas leewalstis nenahk ar saweem spchleem valihgâ, lai kahrtiba un drohjchiba tiktu nogruntetas. Us wifahm schihm julkhanahm un nekahrtibam wehl zil neko waretu ar meerigu prahru nosflatitees, us behdigu galu gaidoht, ja zaur tam noschehlojameem kristigeem Turzijas pawalsteekeem nebuhtu tahdas pahrestibas un warmazibas jazeesch, kas, ka ja wminejam, deenu no deenas wairojahs. Ta par veemehru no Smirnas pilseftas teek sinohs, ka tur wifa drohjchiba suduse. Katru deenu dñrd, ka mahjas teek islaustas un neiveena deena ne-pa-eet, kur diwi jeb trihs zilwei nebuhu nokauti tikujschi. Pilseftas eedsthwotaji pahmet polizejai, ka wina ar laupitajeem un fleplaweeem esohf us weenu rohlu. Pilseftas aplahrtne un tureenas pawalstie wehl leelaki breefmas darbi noteef. Turku un kristigo zeemi teek islaupiti no laupitaju pulkeem, kas tur aplahrt blankstahs. Teefas waj nu nefpehj jeb negrib neko dariht preetsch zeemu lauschu apfargashanas pret laupitaju usbrukchanahm. Smirnas Greeku kristigo wirs-biskaps un diwi ziti augstakas kahrtas garidsneeki aiszetojujschi us Moskonifiju, kur Greeku biskaps tizis nonahwehts, lai waretu ar tureenas teesu valihdschana fleplaweeem veldas pependjht. Nelaimigais biskaps tika nakti laikâ no kahda laupitaju pulka aplaupihts un heidsoht nokauts. Naudas suma, ko laupitaji no nokauta biskapa dabujuschi, fneedsotees lhd 200,000 rublu pehz muhsu naudas rehkinajoht. — Pahrziteem waras darbeem, kas Turzijas pawalstes Eriopâ noteefahs, teek kahdai ahrsemes awisei („N. A. Ztg.“) ta sinohs. Gelsch Tefalonikas tureenas kristigeem semes taudis nahk bareem pee konseleem un gubernatora luhgdamenees, lai wina dschwibiu, gohdu un mantu pastrahdajoht no Turkeem, kas tur aplahrt staigajoht, ar kara-erohtscheem apbruaojusches, un breefmu darbus pastrahdajoht, bes ka wini tiktu pee atbilde-schanas faukt. Wifa schehlochanahs un gauschana esohf weltas. Tureenas teefas us tam ne klausht nepallaufootees, jo winas aissahw tohs Turkus, kas kristigo aplauvidami un nokaudami tatschu strahdajoht sava praveefcha Muhameda garâ. Ja nu kahdu leelu noseedsneeku usrahdoht, ihpaschi tad tas kahdu sweschneeku aissahcis, tad to gan fanemoht zeeti, bet drihi atkal palaischoht walam bei ka tas buhtu kahdu sohdu dabujis. — Gelsch Spekes Turki usbruka kristigeem, tad tee us sawu ahryuf pilseftas buhdamo basnizu gahja, lai seemas swehktu luhgchanu waretu notureht, un pee schihs usbruskchanas Turki aplahwa tschetrus garidsneekus, trihs zeewas un tschetrus behrnus, 3 lhd 4 gadus wezus. — Kas kristigo lauschu breefmas un behdas wehl pawairo, ir ta buhshana, ka Turzijas waldiba wineem (prohti teem kristigeem) wijsus erohtschus atnam ar tahdu issazijumu, lai wina newaretu us dumpi pret waldibu fazeltees, un ka wina (prohti waldiba) tarkutizigem jeb Turkeem dohd kara-eroht-

schus, tavehj ka schee peederohi pee ta nosaukteem tautas-gwardeem. Ari zaur zaurim dñrd schehlojamees, ja karsch iszeltohs, tad Turki dauds weetas kristigohs apkantu. Tuceen Turki ari neslehpj, ka wini Bulgarus buhtu apkahwuchhi, jo konferenze buhtu Bulgareem patwaldibu no spreduje.

— Schee klahrt ari peeliksm kahdu sinu no Odejas, kas silmejahs us kristigu lauschu wajashanu zaur Turkeem. Dauds familijas no Kretos jalas atbehgushas us Odesu, tavehj ka us minetas jalas leela nemeeriba radushehs. Turku breefmu darbi ne-efohi wairs vazechhami. Dumpis pret waldibu (Turzijâ) warohi katru azumekli iszeltees. Isi Achalaklakas (Tiflis gubernijâ) teek sinohs pahr Turku breefmu darbeem Armenijâ. Gelsch Karfas, Erserumas un Ardaganas ik deenas atnahk jawni kara-pulki, tai wezumâ no 16 lhd 70 ga-deem. No schiem nu leela dala, ar kara amatu ne-apradu-fchi, isbehg no saweem pulkeem un sapulzejahs meschöös un grawâs, laupitaju pulkus fastahdidi. Gelsch Karfas un Erserumas pilseftahm tika Armenieschu kuptschhi peefpeesti, slisko papihra nandu, kurai ne pus wehrtibas, beenemt par pilnu nu par to ismafsahf selta nandu, jaw diwi nedelas tur wifas bohdes stahw aisslehgatas. Mineto pilseftu eedsthwotaji behg us Achalaklaku, Alsfandropoli un Achalichu (Kree-wijas pilseftas), tur patwehrumu mckledami.

— Ko Konstantinopeles. Lhd schim Turku awises nefnaja deesin zil labas sinas pahr Turzijas kara-pulkeem pafneeg, muhamedanem eeteikdamas, ka Turzijai tahds kara-fpehks, ka wintsch drohjchhi warohi kahru usfahkt. Bija schahda usflawefhana jaw nepateesa un pahrleeka, tad tomehr ar to wehl nepeetika, jo par Turzijas kara-fpehka leelamu un stiprumu Turku awises nekaunejahs melus stary saweem lafitajeem is-paust. Bet tagad fahl pahreem Turkeem azis atvaritees, ka wnu kara-pulki nemas naiv tahdi teizami un tur-klaht wehl atrohnahs leelâ nekahrtibâ un daschabi truhumi manami. Turku awises fahl kara ministerijai un armijas preefchneebai pahremet, ka taks zaur sawu neweillu un nefaprahtigu pahrwaldi-chanu kara-pulkus padarijusches nefpehfigus. Ja armija paleek sawa lhdsschinigâ buhshana, tad wina nefpehlu walsii aissahweht, ja kara-laikâ Kreevija Turzijai ne-usbrukschohi, tad tomehr armiju wajagoht labakâ buhshana eegrohfiht un winai gudrakus un weiklakus pahrwalditajus un wadonus peeschkirt. Lai til paefkatoees Serbu-Turku kahru pehrâ gadâ un kahru pahrlezinachotees, kahdi sliski wadoni Turku pulkeem bijuschi. Kahdi 60,000 lhd 70,000 Serbu militischhi spehjuschi tschetrus mehneschus atturetees pret kahrtigu kara-fpehku ar 250,000 saldateem. Schee klahrt skaidri peerahda, zil nefpehfigi Turku kara pulki zaur sawu wadonu neweillu bijuschi, jo Turkeem bija tschettreis til leels kara fpehks ka Serbeem un Serbeem turklaht tikai bija militischhi, ne wis kahrtigâ deenastâ mahziti saldati. Ko nu Turzijai warohi zereht ar schahdu armiju isdaricht pret kahrtigi mahziteem un kreatni waditeem kara-pulkeem? Eshto laiks, ka Turzijas waldiba ar jo leelaku eevehroshana fahltu gohbaht par sawu armiju, kas esohf Turzijas tautas weeniga zeriba, ja karsch zeltohs. Tas, ihsumâ fanemts, buhtu Turku awischu spreedums par sawu armiju. Kad nu Turku awises pahschas ta spreesch, tad gan waram nolemt, kahdâ buhshana Turzijas kara-pulki atrohnahs.

— Ko Turzijas. Wipahrigi pahr Turzijas buhshana runa-johi jasaka, ka ta deenu no deenas paleek raibala un tam-

dehi ari laikam leelvalstis fawas dohmas wehl pilnigi neissalo, ko winas nodohmajuschas Turzijas leetä dariht, bet wehl nogaida. Tahs finas, kas beidsamä laika no Turzijas nahkuschas, rahda, ka katu brihdi tahs leelakas julkhanas un pahrgrohishchanahs war notift. Rahdas no schihm sinahm ari sche ussühmeism. Rahdai Wihnes awisei peenahkuschas no Konstantinopeles finas, ka softi sultanam eesneeguschi luhgshanas rakstu, kurä wini pagehr, lai sultans padishto Midhatu-Paschu atpakaft fauzoht. Softi tikai nogaida, ko sultans darichoht, lai finatu, kas tad wineem buhtu jadara. Wini wisi ar kara-eerohtsheem apbrunojuftchees un winu mahzibas preelschneeki ir winu wadoni. Ja sultans winu luhgshanan atraidit, tad wini kertohs pee kara-eerohtsheem un dumpis buhtu kahjäss. Konstantinopeles eedfhwotaji ir lohti nemeerigi, us nahkdamem notikumeem gaididami. Wifa dshwoschana un tirgoschana ir apstahjusches. Waldiba gan leek wifas basnizas stipri apwalkeht, bet laudis no tam nekahdu drohshibu nefagaida, jo wini us leelwestra stigribu un spelku mas ko pataujahs. Starp laudim ka ari kara-pulkos manams dumpigs gars. Sultans tura fawas pil, Dolma-Bagdsche, turumä diwi brunu-fugus, lai waretu aishbegt, kad dumpis iszeltohts. Schi sina deesgan skaidri rahda, ka dumpis katu brihdi Konstantinopel gaidams un ka sultanam jeb wina waldbai naw ta speshka, dumpja iszelshchanahs aiskaweht, jo zitadi sultans naturetu fugus preeskch aishbghshanas. — Ta nupat pasneegta sina shimejahs us gaidamo dumpi, zita sina, ko tublit pastahstisim, shimejahs atkal us pahrgrohishchanu. Rahdai zitai Wihnes awisei teek no Konstantinopeles sinohs, ka sultans esoh nodohmajis pasludinatohts jaunohs waldischanas likumus atzelt, kurus winam Midhatu-Pascha esoh usspeedis. Sultans pats fazijis, ka Midhatu-Pascha winu esoh peekrahpis; jo Midhatu-Pascha esoh winam teizis, ka zour jauneem waldischanas likumeem tifchoht Europa apmeerinata un Turzijas walsis gohds pasargahs. Bet nu israhdiyahs, ka leelvalstis, us jauneem waldischanas likumeem nekahdu swaru nelidamas, palika pee fawem prasjumeem. Us tahuwihsi sultans bija bes kahda labuma preeskch waltes fawas preeskchrohshibu saudejis (prohti zaur jauneem likumeem, kas wina waru un walu aprohbescho). Sultans tapehj nodohmajis, drihsaf fawahm trihs seemelu pawalstehm ihpachas teesibas peeschkirt, neka fawas teesibas preeskch wifas waltes aprohbeschoht, jeb masinah. Tagad nopeetni pee tam strahda, ka waretu jaunohs waldischanas likumus atzelt un nebuhtu nekahds brihnum, kad wehl schinis deenäss dabujam to sina no Konstantinopeles lafht, ka ar tik leelu trohffni un leelihu pasludinatee jaunee likumi atkal atzelti. To jaw no wifas eesahkuma konferenzes lohzhelli jeb leelvalstju weetneeki bija atsinuschi un tamdeht nekahdu swaru nelika us jauneem waldischanas likumeem. Ka jaw toteis fazija, ta ari nu isnahs, ka wifa ta likumu pasludinachana bija tikai tihs kumeditisch, or ko Midhatu-Pascha gribeja leelvalstis apmahniht. — Trescha sina, kas ari us pahrgrohishchanu shimejahs, ir ta, ka sultans faslimis un prahtha fahloht apjukt, ta ka drihsamä waran dabuht jaunu sultani us Turzijas trohna redseht. Wifas schihs trihs finas, ko nupat pasneedsam, lohpä fanehoh, gan jafala, ka gruhti nosakams, kas wifas war Turzija notift un pahrgrohstee. Waj sultans softi luhgshanan paklaishs, Midhatu-Paschu atpakaft fauldamä? To newar dohmaht, jo ultans tatschu grib jaunohs likumus atzelt un scho

likumu tehws ir Midhatu-Pascha. (Teek ari sinohs, ka Anglia sultanam to padohmu dewuße, lai winch Midhatu-Paschu atpakaft nemoh.) Ja nu sultans softi luhgshanan atraidih, kas nu war finah, waj softi spesches leelu nemeeru fazelt, lai gan reis sosteem ir isdeweess zaur fawu nemeeru weenu sultanu no trohna nogahst. Pahr to nu gan nebuhtu leels brihnuns, ka tagadeis sultans fawu waldischanas trohni saudetu, turklaht kad wehl apdohmajam, ka wina slimiba shimejahs us prahtha-apjukshanan. — Bes schihm daschadahm julkhanahm un gaidamahm pahrgrohishchanahm nahk wehl no wifahm Turzijas pusehm finas pahr Turkum breesmas- un waras darbeem, ko fawä weetä pasinojam (skatees to sina no Turzijas pawalstehm); te tikai wehl japeemin. ka Bosnija beidsamä laika warmahzibas un pahrestibas noteekahs bei gala un mehra. Turkum pulki staiga apkahrt laupidami un laudami. Bes tam Turkum turoht daschä weetä flepenas fa-eimas, kur wini apsprechschoht breefmu leetas pret kristigeem. Wifas pirms jabaiddahs tahdeem kristigeem, kas ir pahrtikuschi, no Turkum laupischanas. Bosnijas seemela datä tee jo pahrtikuschee kristigee rauga pee laika oisbehgt, sinadami, ka Turkum winus netaupihs, ja teem tik laupischanas pa rohkai.

Wehstule,

ko wezais Mahjas weest no fawa jaunibas-draunga dabujis. Miklo Mahjas weest, negaidi no manis nekahdas jaunas wehstis, ka schur jeb tur spiehlti nofwineti jeb jaunais gads fanemts, bet usklauft laipni, lad Lew fawas juhtas un ruhpes attlahju, stahstidams, kas man schafts deenäss notizis. Waj sini es dshwoju pehj fawas wihses meerigi un kluft, bet kad kahds mani istrauus, tad ari esmu gataws fawä weetä stahtees un nu tagad tahds kerohs ne pee zita erohtschä ka pee spalwas. Lai ari deesgan ahs gals un ar to war pat lahti eetutinah. Bet wezais draugs, lai Tu finatu, ka notikahs ar mani, es gribu Lew jo fwabadi to pastahstih. Tas bija schita: Rahdä wakara es krabfini kreetni eekurinajis nofeydohs weentulibä un lasju wejä bishbelä pahr Juhdu tautu. Mani lohti aishgrahba tahs weetas, kas leezina, ka nefatiziba, leelkuliba un patmihlestiba jaw no wezu wezajeem laileem ir daudreib apspeeduse zilwezibas mihleibibu un tautas lablahshanohts un ka teem lischkeschana un fawas wifas peelrahpschana nebuht newa fwechba bijuse. Pat wehlaids, jaw wairak attihstidöts laikos wehlnotilumi atradahs, pahr kureem muhfu Pestitajs tai lihdsibä no wariseera un multneela deesgan skaidri issala. Ak laut mehs zilwelki reis no schahs laites maretem atkhabinates un fawis par ziteem labafus neusskatitumees, tadehk ka mehs to tik wahji ispidam, kas ir muhfu peenahkums. — — — Ta dohmu pilns fehdeju, wifakahrt bija kluftum un meers. Ahra tik meertgi nebija. Tur fals mehtaja zirishus gar fehltali un reisahm atkal dshina wadisshus feenä, pee tam, ka wezischä faka, wehjisch fagrahbis weku mahti, to pa paschohbilem grubstija, ka ta steneja un pat reisahm waideja. Es grahmatu is rohkas lizis wairas nebuht nebhinejohs, ka wezi loundis teijahs margus un spohlus redsejufchi un ar walejahm azim, bet nefad wairak lohpä, tik pa weenam — now nekahds brihnum — es flatohs pa lohgu un waj re! to redsu, wehjisch fehtas widu grabbi kleppi pilnu ar fneegu un met to ohlnizä, taikni us zeku, kur man jabrauz. Jaw fahlu schahdu wehja grabbstichanohts falihdsinahs ar zilweka dshwi, bet es fahlu netiku, jo pulstens eefkanejahs un ko redsu, mans labais draugs eebrauz sehtä.

„Brangi, itin brangi, Silia, ka mani apmelleji,” ta preezigi tam preti eedams eesauzohs. Miklo Mahjas weest, man Lew tas wehl jafaka, ka Silinsch ir mahzibas wifas, ka es labprah us wifa runahm klausohs un ka wifas il reisas tik tad mani apmelle, lad tam atkal kas us firs. Tapehj es alasch preezajohs, to eraudsidams un fahlu la jaw aishweenu, runahf par laiku. Bet Silinsch mani nemas wairs pee waheda nelaida,

winsch teiza. „No neekus, sneegs un puteni, wiss ir neest, schodeen runastim pahr ko zitu, pahr bulu laisu, pahr karsu gaisu, kas pilns dunduru, pahr — — —“

„Silin,” es isbihjees eesaurohhs. Nefinaju, ko lai satu, jo no Silina neelu walodas wehl nefad nebiju dñirdeis. Silinsch par manu eesaufschanoħħs ari fatruħkabs un ta' tad meħs abi fahdu briħdi weens oħram ażiż flatjamees. Silinsch apdohmajees iswillha fahdu sawiħsttu papiħrt un to us galdu ußweeħdams jautaja: „Waj paſiħst?” Apluħkojis es atteżu: „Ta ir ta jauna amise — ta — labi papiħris, fmula drula, Latweeschutautas beedris, kas zeku dewees festdeena, jauna għad deenā, Jesu waħrda deenā — — bet Silin, kapeħž Tu winau eft ta' faskiħpojis un malas aprakstijis — ka tas nu iſſlataħs, jaunu awiżi ta' faskriħpoħt un tad lill eeset, ka tad iſſlatisees?”

„Laxi ween, laxi, gan tad atradix, ko tas apfihme,” ta' Silinsch atteżza, „ta tif ir winau apfihmesħana, taħdu, kas ir pret roħxuri, pret walodas likumeem, pret Latweeschutautas walodas iħpaċċibahm un pat pret manu soprashħanu.”

„Silin, Silin, puġoħdam — leħnam, netik starbi — neħa tie, kas tur rakstijuschi, nefinaju, ko tiee darija? Kä mon teiza, pee taħbi strahdajoh 3 mahzitaji, 2 skħolotaji un weħl daudz jisti un tad Tu gribi par temi wiseem buht gudraks. — Silin, kas neħbuhs pareiħ! Pat muħsu mahzitajis winas uſleelija, fajidams, lai taħbi tiroħt.“

„Deesgan, Silinsch uſſauza, „Tu runa ta' kā Tu faproħti un tapħażi aktar, lai es tew pappreħschu iſſafaidroju, kā es to faproħtu un kā ari dasqti ziti to ir-fapratuħi. Nedzi, wiċċu pirms, liħds biċċu pirmu numuru iſlaħħi, newareju noprast, kas fċihs tautas beedris ir-un to winsch iħsten grīb un fahlu dohmaħ, waj Winsch tif negrib muħs us Baptiħu buhsħanu pa-wadiħt. — Ne-istruħzees nela, klaus, kā es us taħbi dohmaħm nahazu. Winsch pats fala, ka tas Jesu waħrda deenā pirms fohli meti's paſauħi un tħallakt ari dabuji is-sawa weża dranga weħstuli, kas to droħschino un mahza, kas paſauħi ewebrojans u. t. pr. Is ta nu waram dohmaħ, ka fċihs jaunais tautas beedris jaħdu għadu weżi un ir-prahw puiħens. Nu un ja tas ta' neħbuħtu, tad jaw tas ari tuħda par beedri un zeta rakhditaju ne-ħsaemtoħs. Bet ko lafam 2 trax lapas pużei. — Tas uſħħihs wiċċu mahzitajus, skħolotajus, zitħus preelxnekkus un jeb fuu u. t. pr., lai tiee wiċċi kuhniex nahlku, bet ne ar tħalli rroħħahm roħħahm. — Te' nu aktal jaħdoħma, ka tas weħl newa krisħihs. Nu fali tad Tu pats, kā taħdu fawz, kas jaun ir-pa-augħi, kam jaun ir-wejji draugi un kas weħl now krisħi? —

Taħfali spres schöht es paher jukum ħekk rakstineżżeen ar-Tewi nerunashu, jo Tu no tam neħo neproħti, bet runastim pahr to, kura wiċċam paščam waloda pret darbu kluuħħahs. Ko dohma waj ta' newa, — waj Tu to, kas tew par beedri peedawwajhs, pappreħschu nepaqhebaud, eż-żam to aplampdams telfi: „Tew es uſtizjohs, us tewi palaisħoħs u. t. pr.“ finam es faproħtu beedri, ko nem waj nu us wiċċu muħsħu jeb ari tif no Dħjola kroħga liħds Nihgħat, wiss weenalga, bes uſtizjibas neweens newar beedris buht — iħstens beedris. Tapħażi raudfissim, kif leelu uſtizjib muħsu beedris jaur fawwem waħrdeem u. t. pr. war pee mums panahxt, tad winsch sej̊ha raksta us 3xhas lapas pużei sem politikas finnhom un iħpaċċi paher konferenzes lobżżeekem Konstantinopel, kas ta' briħdi bija wiċċi nopeetni ewebrojani un no faww beedra meħs ari to negaidi sim, ka winsch Latweeħsheem leegs politikas leetħas katra apfpreħħanaw fwaru. Winsch raksta:

„Tomher żeriba wairojħas, ka winti falihgi, jo duħħsha uż-żuri mi gan liħds ar bresfüngu falu buhs ittin brangi atdixi fu.“

„Ak tu sħeħta newainiha! Bitte' weċċa winsch, pahr Rumenijah rakstidams, fala:

Tapħażi Porta jebl Turzija pageħrejoh, lai Rumenija winas „konstitużjoni aktar, peċċem un iſsludina. Us to efoxt Rumenija Portat finnmu dariju sej, ta' Turzija fawwa konstitużjoni „Rumenijas teesba aiskħuruse u. t. pr.“

„Ja Tu tagad guðrs weħl ne-est, tad klausies taħkali, to is-Beħberburgas finn:

„Kad laiħs ar faww fihwu falu dasħam labam dñiħwibu „apriħijs un laħjas, roħħas, auħiż un għiġi fomaitajis, tad-

it kā faww fihwu nosħeħħlodams palika leħnaħs un leħ-nadha liħds Neomira festam graħdam wirs nules.“ (— !)

Is Fischinewas sin, ka Berlina ir-petroleums leħtaħs pa-ligħis un kā zerejams, ka tas pei mums ari ta' notiħs. Berejjet ween, warbut ka ta' notiħs, tad ne tadeħħi, ka Berlina tas ta' biċċi, — tam buhs zits eemnejis. — Is Japanes meħs dabu-jam to jaunu finn, ka tur ari sagħi atroħdotees, kas no 3. u 4. Oktobera 52 weetā eelausufchees. Ko lai fakam pahr fahdu finn: smieetees naw briħu un nophuħstees newa weħris. — Meħs finn, ka Japanes walis ir-pahra kien 7315 kwaðra ta' juhdah leela ar fahdeem 34 miljoneem eed fihwot ġu, no kien Geddo (Dok) pilsseħħta ween kahdi 800,000 zil-velu dñiħw, jo muħsu f-kloħmeisteris mums ta' mahza un kaf tas teeffa, tad jaw zitadi newaru, ka taħdu rakstil-ħanu, ka Japan āri ir-sagħi, eerau sħiħi par behrixi. Bet wejjekk flan, kaf ta' pafċa weetā fata: „zit il-notiħi mums Eiropeesheem iż-żabda kresħadhi.“ Ahre, Tu to weħl gan nesinji, ka meħs tilki to faprast pahr Japan speħjam, kas fihmejha us sagħiem, tiez zit il-notiħi mums fweħi, ari naw waħjadsgħi finn.

Al gaismas neseja, ak fneġżejt, jid tu weħl pate eff tumscha!

Kä jauns iſġudrojums teek mums paſinohi, ka tagħad 1 pu-delit par 1 mahrku (40 kap.) taħda fakidura waroh Berlina dabu-hi, ar lo tintes plekus waroh iż-żu iż-papiera u. t. pr. Schis now neħħihs jauns iſġudrojums. Kä tintes pleki is-nemmani, to jaw 1863 fejn għadha no Dammara iſ-dohħta grahmat war jo plaschi maħzitħi un wiċċi leħti. Pahr scho paſču leet runahħt now weħris laiku farweħt, bet pahr to gan, ka reda kżi jaħi iż-żafargħajis, kant ko uſſlareħt, pirms taħbi paſčas ir-paħżeen, kif leelu u. t. pr. Is ta' nu waram dohmaħ, ka fċihs jaunais tautas beedris jaħdu għadu weżi un ir-prahw puiħens. Nu un ja tas ta' neħbuħtu, tad jaw tas ari tuħda par beedri un zeta rakhditaju ne-ħsaemtoħs. Bet ko lafam 2 trax lapas pużei. — Tas uſħħihs wiċċu mahzitajus, skħolotajus, zitħus preelxnekkus un jeb fuu u. t. pr., lai tiee wiċċi kuhniex nahlku, bet ne ar tħalli rroħħahm roħħahm. — Te' nu aktal jaħdoħma, ka tas weħl newa krisħihs. Nu fali tad Tu pats, kā taħdu fawz, kas jaun ir-pa-augħi, kam jaun ir-wejji draugi un kas weħl now krisħi? —

Oħra numeri es it-tin jaunu ko dabuji finn, ka jaunais għad biċċi ppreħ-deenā — kaf tu iſ-ſħiebi, meħs to s-fweħħijs ja faww fihwu pużi festdeena un zitħas semes peħżej jauna kalendera tas-s-fweħħijs pirmideen (20. Dez.). Idha jaunais tautas beedris, waj nu no dundureem jeb ka zit-ta aistreeħi ja faww fihħi.

Weħl nesaproħtamaki ir-laxxid zena par dasħadahm prezzejhim, ka puhrs ausu malfajjhoh 2 rubli 50 kap. tapat kā rudi. Nu, kaf taħbi kien weegħlyra tħalli tif, tas war aħtri d'sħakka paſčitees magħi. Bis es to finn, kaf idu Daugħu pēh jauna għada ppreħi mħix-xiħħi kien 1 rubli 20 liħds 30 kap. un bokkien neħħma par meħru 1 rubli 40 kap. Bet kaf un lu taħbi malfajjus 2 rubli 50 kap., to scheħligi Deewi tif finn un jaunais „Latv. tautas beedris.“

Es għiexu Silinam preti runahħt, bet tas to neħħiwa un teiza: „Es finn, ko Tu gribi tiekt. Nekes, kant ari pats atbil-dosħħihs reda-leeris llahti buħtu — es wiċċam to pašču wiċċi sajtu — es weħleħtoħs, ka winsch manas juħties faprastu un ari manas weħleħħan assew ħi. Es ġu pahreż-żonah, ka winsch kā ġu mħix-xiħħi kien 1 rubli 20 liħds 30 kap. Bet kaf un lu taħbi malfajjus 2 rubli 50 kap., to scheħligi Deewi tif finn un jaunais „Latv. tautas beedris.“

Meħs fha jaunā lapu lafam, „ka fċihs rakst griboħt Latweeschutautai buht par „żekka beedri“ waj nu pa' spipħi-sħeem ppreħa lal-nekk, waj jaur tħalli rroħħahm behou eċ-ċeħħajm u. t. pr.“ To lajiddama Latweeschutauta pappreżżeż-żonah un iħpaċċi tħalli, kif leelu u. t. pr. Bissu muħiġi muħsu starpa tiegħi jaħi kien 1 rubli 20 liħds 30 kap. Bet kaf un lu taħbi malfajjus 2 rubli 50 kap., to scheħligi Deewi tif finn un jaunais „Latv. tautas beedris.“

laudsinatu." Latweeschu tauta ir weena kristita un deewabihjiga tauta, winai ir ganti, mahzitaji un skohlotaji, winai ari netruhylst svehti rafstt un grahmatas, misiones lapas un vat awises, kas noyeetnā kristigā garā par Latweeschu tautas attīstischanu gahda un kas teel waditas no weena tautas dehla, tam Deews ir svehtu mahzitaja amatu ustizejjis, — nu fakt tad jel, mihlo tautas beedri, ko tad tu wehl wairak gribi? Sakti, waj muhsu ziti laika-rafstt tapat pee Kristus draudses apskohfhanas nestrahda lihds? — Bet mihtais draugs, tas gan ir laut kas zits, kad lahds ne-aizinahts, negaidihts, tik ko degunu pa durwim issbahsis, jaw pats sahfs steneht un waideht par to leelo gruhto nastu, ko few us kallu leahwis (neba muhsu labad?) un waid, ka tam buhfschoht pretineesti (Spohli?) u. t. pr. Pee tam tas murgo pahr karstu gaifu, dundureem un tad itin prastti pahr bulu twaileem, man to laskoti stahs tahda smaka nahsēs, lahudu reis lahds augstakā weetā stahwedams wihrs fajutis un tad peepeschi fauzis: „Buhfu grebki u. t. pr.”

Klauses tad, Latveesku tauta, sahdu apšweizinaščanas vseef-
mīnu dseed taws jaunais veedris vēž sawas meldījās:

"Kas d'sina tewi tahdā laikā
Us zeta dohtees, puhlees,
Kur tehpreez wiss ix bulu twaikā,
Kur nefin, kā buhs tureetess?
Kur politika wahrahs ween
Un d'afgas bailes firdi leen."

Zit lohti tas ir faschutis, bet ari mehs faraunamees, kad to lasam, ko jaunais tautas beedris mums grib eemulstnaht aufis, prohrt winsch fala, „la teem jo zeeftki lohpā jaturahs, kas weenias mahtes behrni, no weenias semes klehpja dsimuschi, nee weenias tizibas kruhtim meeloti un audsinati.“ Waj nu schee wahrdi nesslan tā, it fa winsch teistu uj Latweeschautau: „Klaufees, Latweeti, tew pee manis ir jaturahs zeeschati, tapehz fa mehs esam schejeenes behrni un ny weenias tizibas kruhtim meeloti u. t. pr.“

Swehft raksti weenlahrt mums dauds plafchaki mahza un muhsu Pestitais pats fazija: eita zaur wifz paauli u. t. pr." bet dsihwe un ihpfachti fadishwes likumi jo zeefchi mums eerahm weelau, lura ir eenemama — prohti mehs efam wifz weenas kristigas draudses lohzelki, laut gan no daschadahm mahtehm dsimuschi, laut gan pee daschadahm thibas fruhitim meelotu un audsinati — wifz, wifz mehs efam weenas semes eemihntneeli, weenas walsts pawalstneeli — mehs efam wifz walst tik pat ka weena tehwa behrni, lam ir lohpä draudsigi un fatizigt jadishwo un ir jadobhd Deewam kas Deewam peenahlahs un Keisseram kas Keiseram yedere. — Bet ja lahds gribetu fabt wifas jemes eemihntcehus fadalish pulsjands pehz dsimtehm, tizibahm u. t. pr. un iad teem peeteikt, lat tee saturahs zeefchi latrs par fewi, iad tas pehdigi isnahk nilni un to ari tautas heedris pats atskahrsdams zita weeta sala: „Kur zilvels nemahs schkirt kahdu Deewa nolislu saweenofchanu, tur winsch Deewa amata eelauschahs un tas bes grehfeem newar notift (un tas nepaleek bes apgrehzibas).” Tautas heedris few pats spreediumu denis, bes la tas to buhtu eewehrojis un ta ir wina waina, winsch runa, spreesch un teiz, bes la tas pats no ta, lo teiz, buhtu vabrlieeingichts.

Es tapehz negribu winam it nelo pahrmest, het wina aissstab-weschanas deht präfikt, kadehf tee tehwi no scha prahwa puisschha papreetschu to us Selgawu yee mißkahn „Latweschu awisehm“ stohla nefuhtijsa. Nedst, schè atkal parahdahs ta schirkchanas laite meeßgai, yahr tuxu quaschä, gariag singa rungijsam.

Ar faveenoteem spehleem ir daudj wairak panahkams neween fadishwes darboschanas, bet ihpaschi garigas attibstischanas leetas. Bet te atkal waijaga mahzitees sawu patmihlibu un pahrgudribu atmest, te waijaga raudsicht fewi zitu dohmahm un eera-
dumeem padohtees un sawas nemaldigahs eewehroschanas tikai
tad isleetoht, kad tahs ari no ziteem par pareisahm teel atsiftas.
Bet mehs zilweli jaw no paschas jaunibas efam pilni ar da-
schadahm kaitehm un ta leelaka par wisahm ir ta, ta mehs latrs
gribam huht tas gudrakais u. t. pr."

Ar to Silinsch fawu runu heidsa, het pahr to, so es patschäfleetä waretu faziht, es Lew zitå reisä pastnöschu.

Semites, schigada trefchâ
fwehtdeenâ.

Laws ustizamais
B. Silaiskalns

Sikh notation is Nihgas.

Isgājusīs numurā sinojam, ka Malojaroslawas kājneku
puska 10tas rohtas kapteinim bija isņemta nauda un naudas-
papihri un vina deutschijs (fulainis) Semens Krutškows no-
lauts; tagad varam sinohi, ka polizejai, lai winai gan nelaħdas
skaidras pehdas nebija sinamas, tomehr isdewahs fleykawu rohk
dabuht. Slepawa, wahrdā Stepana Schurovskij, heidsoht pats
istiejis, ka wijsch Semenu Krutškowu nolahwiſ.

— Tāt 3schā Februāri pulksten 7 wakārā Selgawas Ahr-Rīhgā (Pahrdaugawā) Skohsu eelsā Mau mahjas pagalmā tīla atrasts lūpatās eetihts jaunpeedsimis behrinisq), meitens. Pehz behrinia mahtes polizeja mēlē.

— Tāt 4tā Februāri atrāda to fawā pākha mahjā dīshwodamu Oskaru Schulzu nomirufchu. Pee fīkkas ijsmeklefčanas israhdijs, ka minetais Oskars Schulzs bija zaur twaitu fawu dīshvibū heidsis.

Sina pahr ussaukteem Nihqâ.

Pehtera- un Dom es - b a f n i z à : m e e s n e u k u m e i s t a r s J o h . D a - w i d S c h e f f e l a r D o r o t h e u I u l . M a t h i l d i B e r s c h e w i t z . T i s c h l e r s F r i e d r . K r o n b e r g a r K a t . E m i l i j u , B r a u n e s a t r a i t n e , d s i m . B r a b m .

Gertrude s-b-a-n-i-zā: mahrneeku sellis Ansis Birkmann ar Ernestini Friederiku Angeliku Mattlau.

Jesuš-basnizā: saldats biletneeks Pehters Sandmann ar Māriju Nehle. Saldats biletneeks Karl Gottlieb Bihring ar Katarīnu Biskap. Sehgelu taislītāju sēlis Joh. Gottlieb Heinrich Meckelburg ar Amaliju Berlīni Robščenovski. Strahdneeks Jahnis Schnohre ar Greetu Steinert. Lapežīrs Alek. Wilh. Treufeldt ar Šarlotti Dhsoling. Fuhrmanis Joh. Eichert ar Annu Skner. Fabrika funkas Emanuel Wilb. Koskmann ar Antonijūn Seiser.

Jahnu-basnizā: kutscheris Janis Wanags ar Lībju Kronvaln. Bihni ūshenkeris Joh. Utehn ar Karol. Juliju Bewel. Kaufmanis Hans Redlich ar Ida Grind.

Martinus-basnizā: stražnieks Vilh. Dauge ar Annu Kalning.
Reformēretu-basnizā: arīndes lomījs Julius Nit. Orlowisski
ar Wilhelminu Kraule Brundzadu

Katolu-draudsē: Andreas Marr, atrainis, ar Greetu Wiltmerde. Leitnāts Vilktor Sagorski ar Olgu Grasor. Gubernijaslektors Karl Stener ar Olgu Formolanski.

Derias nadabha

Darba-wihri pehrl dseltenus sahbakus is bohdehm; bet war-
buht daschs nejn, ka tohs war it melnus taifift, tadehk to
sche daru sinamu. Lai nem no tezeles tohs dublus, ar teen
fawus gaifchohs sahbakus no fmehre un kad tee noschuiwuschi,
tad lai ar birkti puteklus notihri. Sahbaki buhs melni ka
ohale un tik tihri, ka ne baltu wefchu nepadarihs netihru.

D. S. II.

Nupat tila gatava un dabujama manā drīku-namā un zitās
grahmata bohdēs schahda jauna grahmata:

Mihlestibas alga.

Stabsti, latviski no L. Dravīng. Mafsa 15 sap. Ernst Platēs.

Atmosphere.

D. M. — E. Peelikums no 1ma numura sahloht wehl ir dabufams

Rebaglia.

Sihkstulis ar sawu kaiminu.

I.

"Labi miri" ir geuhit mahzitees,
Labi tam, kas to mahzijees.

Moso istabinu lampa puflidhs apgaismaja; seenas bija bruhnas un tumfhas un kad tahs bija tahdas, tad to newareja teem pahrmest, kas tur eelschā dñishwoja, jo zitadi istabinā wifs bija gliks un pehz fahrtas. Nabadsiba bija weenigi ta wainiga. Gedishwneeze nespēhja faguht, ko witetajs par feenu nowiteschanu buhtu prasījis. Leela weza frakhsns dewa mehrenu filumu. Lampas vreckhā stahweja weza ubdens-kruhsa, lai lampas gaischums faktā ne-eesphdetu, kur flimneeze us mifchanu gultā guleja. Sakritis gihmis, wahjas azis, ihfa, gruhta dwafchā wilfchana un nahwes weids us waiga, deesgan flaidri rahdijs, ka brihdis tuwu peenahzis, kur wahrgule buhs pahrzee-tuse un meerigu dušu panahjuſe. Slimneeze sawas rohkas bija falikufe, it kā us Deewa luhgshana. Gultas preekschā, kuras galwgali stahweja mass egles kohla galdisch, sehdeja stalta, fmuka seeva, jaw fahdus tschetridefmit gadus weza. Wina bija noskumufe, behdas, fahpes un tahs afaras, kas lehni pahz winas waigeem noriteja, deesgan leezinaja, zik tuwā fakarā wina ar flimneezi un zik gauschi winas fids bija no mihlestibas un lihdszeetibas aigrahtba.

Družin taklaki pret flimneezes fahjgali sehdeja wezitis, kura gihmis, no daschadahm fuhrām dñishwibas stundahm fakun-kahts, ne masak lihdszeetibas israhdijs, kā fmukahs seevas gihmis. Wina galwa bija tihri plika, tikai pee denineem un pa-faučha kahda druzjina firmu matu bija atlikuschi. Wina zaurzaurim falahpihīs, bet zitadi tihrs apgehrbs rahdijs, ka turi-ba un pahrtikshana winam nepashstamas, nabadsiba un truh-ziba wina dñishes beedri. Winsch pats eelsch fewim rahdijs buht nogrimis un wina aufs klausijahs us flimneezes katra dwafchā wilzeena.

Gultas fahjgali stahweja lahde un us lahdes sehdeja fmukis sehns. Ari wina rohzinas bija falikas un pat meegā wina waigs bija tahds weenteefigs, ka newitoht bija jadohma, ka tas Deewu luhgdamas aismidjs, un ta ašara, kas us fahrlana wai-dina miedseja, ari rahdijs, ka fchi luhgshana iš deewabihjigas fids bija nahkuſe. Dzelstaina sprohgu galwina atſlejhahs pret gultu; meegs bija wirsrohku dabujis par apbehdinatu fidi.

Wiss bija klužu istabinā, tikai flimneezes gruhta dwafchā wilfchana un seenas pulkstenā weenlihdīga eefchana bija dñiedama. Schini klužumā eefahla flimneeze ar wahju balfi runaht. "Gewa," wina fazija, "waj runaji ar Stihpradneku? Waj waru tā da-rift, kā es tew teizi? Winsch tohs semes-likumus fina."

"Sinams," atteiza ta mums jaw pasifikstama seeva, kas flimneezes preekschā sehdeja, "sinams es ar winu runaju un efmū ari tew jau to teikuſe; bet tu to atkal efi peemirfusi. Winsch paliks towam behrnam par aismildni un pats buhtu pee tewis atnahzis, bet winsch ari gut gultā un ic flims. Nebeh-dajees pahz to wairs neko. Tu simi Stihps ir ustizigs, goh-digs wihrs. Ko winsch apjohlahs, ut tam war drohſchi palaiſtees."

"Tā gan ir," flimneeze atteiza. "Deewa lai tew un wi-nam to atmaka. Winsch bija arweenu mans padohms un pa-lihgs. Efmū peemirfusi, ko tu man teizi. Ak zik wohja efmū un kā peekufuse. Es juhtu, ka mifchu. Rahloſchu deenu wairs nefagaidischu. Dohd, Gewa, man towu rohku, to ustizigo,

labdarigo rohku, kas daschu labu reisu manas afaras ir schah-wejuſe! Tā! Ak, tu arweenu biji kā mahfa pret mani un ne-kad mani nabadsi atraitni ne-efi atstahjuſe, wifu wairak fuh-rās deenās. Vateiziba un Deewa alga tewim par to! Wina fwehtiba lai nahk pahz tewi un taweeem behrneem! Ak — es labprah gribetu sawu dwehſeli Deewa rohkas nowehleht, jo us fchihs pasaules gan mas preeka efmū peedishwojuſe, — kad tik weena leeta nebuhtu — ta weena — ak, ta mani tik fmagi speesch!"

"Simu gan, mihla Marta," fazija Gewa, "tahs ir tahs ruh-pes tawa Ludwig dehl."

Slimneeze palohzija galwu un pazehla wahjahs azis us Gewu.

"Tu waru buht meeriga," Gewa fazija, "winam ustizigs tehws debefis, ja Deewa tewi aiffauz. Winsch ir bahrianeem ustizigs tehws. Stihps ir brangs wihrs, tas paliks wina aif-bildnis, un es, mihla Marta, tik teesham kā Deewa manum palihds, gribu buht winam ustiziga mahte. Tu mani pasifisti ilgi deesgan, ka tu nesinatu, kahds man prahs us tewi un tawu behenu. Nemohzees wairs ar fchahdahm ruhpēhm.

Slimneeze pazehla azis pilnas zeribas us debefim, suhpas winai kustejahs Deewu luhdsoht. Behz masa brihtina wina fazija: "Tu, Gewa, efi fmagu akmēni no manas dwehſelss nowehluſe. Nu es waru meeriga mirt. Tew, Lipſi, manā naminā jadishwo, to tu man apföhlees?" Bezitis atteiza: "Ja, Marta." Ir winsch afaras noſlauzijahs.

"Ak," flimneeze fazija, kuras spehki ahtri fahla just, "Lud-wigs tik faldi ſnausch. Ne-umohdineet winu. Kad pasfē-jat, tad pazetat mani druzjina fehdus. Es gribu zelos nome-stees, lai wehl reis winu redsu un fwehtiju!"

Lipſis lehni pee oħras gultmalas peegahja un Gewa palika pee pirmajas. Abi, zik spehdami, weegli flimneezi pazehla, ka wina wareja zelos nomestees un us sawu behrnu noleektees. Wina sawas drebedamas rohkas ussila us gulojcha sehna galwu un ūtatijs us debefim, Deewu luhgama. Behz kahda brihtina wina fazija: "Noleezeet mani atkal, jo winu wehl ween-reis efmū redsejuſe!"

"Ak mans behrns! mans behrns!" wina tħschuksteja rauda-dama un tad apluſa. Wehl reis sawas azis pazehla, weegli eepuhtahs, "amen" fajidama, un bija beiguſehs.

Gewa un Lipſis nometahs pee gultas zelos. Bahtarus flu-fam noſlaitijuschi wini pheezechahs un Gewa raudadama aif-speeda mirfchaj azis un fazija: "Dufi faldi, tu nabaga zee-tule!" Un istabinā palika atkal klužu. Tē pulkstens fita lehni diwpadsmi un sehns pamohdees kustejahs. Gewa sawas afa-ras noſlauzijus un meeriga iſlidakmabs teiza: "Efi klužu, Ludwig, tawa mahte gut. Ne-umohdini winu. Es dohmaju, tu wareji man lihdsā pahrnahkt us manahm mahjahm un gultā pee fahkaba noliktees."

"Waj juhs, Lipſi, fchē valikfeet?" wina prasija wezitom. "Es nolikſhu sehnu gultā un tad atkal atnahkſhu atpakaſ, ja juhs gribat."

"Noleektees tik meerā," Lipſis atteiza, "neba pirma reisa man tā wahlejoht un fchē to tik labi waru, jums ari dñafas waijaga. Es tagad wehl bes dñafas waru pheezeest un ta tē meerā gut." Winsch tā runaja ar aigrahtbu balfi, bet rahmi. Gewa ġneedha winam rohku un aigahja ar sehnu prohjam, kas it nebuht nemanija, kahds liktenis winam uſbruzis; bet Lipſis

panehma luhgschanas-grahmatu, kas us galda stahweja. Skani lafidams winsch tahn schauschalas pahrwareja, ko nahwes tu-wums ikkatram padara. Luhgschanu islafigis winsch grahmatu atlka un fahka ta ar fewi ta us nomirucho runaht: „Labi tew, tu nabaga gohdiga Marta! Tu pehdigt efi to meeru panahkuje, ko tew fchi pafaula nenoehleja, un efi nu pee tawa laba wihra, kas preefch tewim jaw no fchejeenas aifgahjis. Efi deesgan iszeetuse schini wahrgu pafaula. Efi bijufe at-stahs bahru behrns, kam baha-un nabagu-maise bija ja-ehd. Bet mihtais Deews ir arweenu tawu dwehjeli usturejis skaidru un labu. Efi dauds kungeem un gaifpaschahm falpojuje, deen un nakti strahdajufe, kamehr tawi jaunibas fpehki, tawa wefeliba bija fatrektta. Tu behdule! Te tew us reis atspideja laimes faule: tu apprezeji to wihr, ko tawa firds miheleja; bet tawam Ludwigam pedsimstoht winsch nomira fawos fpehka gaddos. Nabaga, nabaga seewa, tu fawu behdu-bikeri lihds dibenam efi istukschojufe; tikai taws mihtais behrns tewi spirtgtu ustureja; bet ta efi zihniufehs, lihds littena ruhltummi pahrfpehji. Nu Deews tewi ne-atstahja; Winsch tew fuhtija meerinadamu, valihdsedamu engeli, Winsch tew fuhtija ustizigo Gewu. Ta tawas fuhras deenas temdejufe, ta tewi pliku gehrbuje, tewi issflahpuschu dstrdinajufe, tewi issfalluschu ehdinajufe, tewi flimu apmeklejufe un ar fawu fruhrti tawu behrninu sihdijufe, kad pate gruhrti guleji. Jaw toresi wina tawam behrninam tew wehl dsihwojoh bija mahtes weetâ un jo wairak wehl tagad, kur wina tew to us mifschanas gultu apfoblijufe. Te waijaga Deewa fwehtibai rahdites — pee winas — un — winas — nama —“ Un wina azis aisdarijahs, meegs winn bija pahrechnis, jo beidsamahs naktis winsch bija pee Martas gultas wahkejis un wezahs wahjahs meejas wairis to nepafpehja, ko agrakos gaddos, kur winsch pee dascha flimmeela gultas bija kohpdams un wahkedams kaiwejes. Zeemä winsch wißeem bija mihtsch un zeenigs, tapehs ka winsch laipnu, mihtstu firdi un drohfschu, stupru tizibu pee flimmeela gultas lihds atnefa, zeesdameem un wina peederigeem par apmeerinafchani.

Ta ari nabadsibai ir fawa apmeerinafchana un tas Tehws debesis ihsti tik ir wina tehw, jo truhkums un behdas wairak nela bagatiba un pilniba dara zilwelam firdi deewabihjigu. Gruhdeem daudstahrt zits par ziti gahda, lai gan ari daschan bagatam ir schehliga firds preefch nabageem. Ta tas bija ar nabaga Lipsi un bagato Gewu, kas nelaika Martai bija mihestibu un lihdsheetibu parahdjufchi.

Lipsis bija nabaga algadiss, kas weens pats jaure muhschu staigoja, ta nosaults „wezpuijis,” ta mehs fakam. Tahdi wezpuifchi gandrihs arweenu ir ehrmoti zilwei, stuhrgalwigi un patgalwigi, tadehl ka wintem pascheem tikai ar fewim janodarbojahs, ka wintem par neko naw jagahda, ta tik pascheem preefch fewis un tamdehl wint dohma, ta wifa pafaula ap wintem gresshotces; wint paleek zeefirdigi un nemihligi, tadeht ta nedis mihta seewina nedis mihti behrnini wint firdi fasilda, tai lihdsheetibu un mihestibu eedehytidami.

Bet tahds wezpuifis nebija wis Lipsis. Zeemä winsch bija wifu behrnu draugs, pat wezee winu labprahrt eraudtija, jo kur tik fahda nelaime gadijahs, tur winsch teefcham bija tas primais palihga; nebija nefahda zeefchana, kur winsch apmeerinafchani nenonefa, nefahda flimiba, kur winsch pee kohpschanas nebuhtu peekehrees. Winsch bija tschallis un ustizigs strahdneeks, kas mehds faziht: algadiss fawam darbadewejeem ishre

fawu fpehku, fawu ustizibus un fawu labu prahru. Winsch dabu fawu gohdigu algu, tadehl ari winam waijaga gohdigi doht, ko winsch par tahdu algu isthrejis. Bet mas to algadschu, kas ta dohma un dara. Lipsi labprahrt fakrs algadschds nehma. Lipsis dsihwoja fahdâ istabinâ us behnina, kur wehjch un leetus nereti fatiyahs, weens zaure lohgu, ohts zaure juntas plaifahm eenahldami. Istabinâ bija wegs krechflis, grishodamees galds, gulas weeta no linu fpaleem un labde, ta bija wifa wina manta un ihpachums. Lai gan wif wina Deews sin zik mihtaja, tad tomehr daschreis bija falkums ja-zeesch un aukstums wezohs kaulus purinaja. Nabaga Martai winsch bija rada un winai daudstreis valihdseja, bet kamehr wina faslima, winsch to kohpa un daschu labu nakti pee winas gultas fehdedams winas apbehdinato firdi ar Deewa wahre-deem apmeerinafchani.

Marta fajuta, ta wina mifschohit un tamdehl lika Stihpu atfault, kas ari bija winas radineeks, lai gan no attahlaeem, un runaja ar to pahr fawu mahjina un dahrfa gabalau, ko ta fawam behrnam gribaja atstaht. „Ustizigais Lipsis,” wina fazija us Stihpu, „dsihswo tik fuhri, es wina labprahrt buhru pee fewim rehmuje, kad man wairak nela fchi istabina buhru; bet kad es buhfschu miruje, tad lai winsch fchi eekrawajahs un manu nabaga Ludwigu kohpi un usaudsina. Ja, Stihpradi-neek,” wina fazija, „tas tatschu waretu ta notift. Mahjas ihre winam naw jamakja un ari dahrfa ihre nefahda. Par to Ludwigs ir pee wina un kad Gewa wina pec fewis peenemu, tad tatschu Lipsim buhs mahjina brihwi dsihwohrt.“

Sinams, Marta, tu to driffti,“ atteiza gohdigais Stihps. „Es tem to usralstifchu un pawelz fawu wahrdru apafchâ, kad tik ween Lipsim tas pa prahtam, tad teefahm tur wairak nefahdas dasas.“

To ari Stihps darija, kad Lipsis bija teizis, ta winsch ar to efoht ar meeru. Marta rakstih nemahzedama pawilska krustus un Gewa un Stihps parakstijahs par leezineekeem.

Mihksam lastajam pastahstijuschi, kas Lipsis, Gewa un Stihps par tahdeem, gressimees atpakał us Martas buhdinu, kur Lipsis pee nomirucho Martas wahkedams bija aismidjis. Bet kad rihta blahsmas virma gaifmina pa lohgu eespeedahs un kaimina Rugaja gailis padseedaja, tad Lipsis usmohdahs, behseja azis un us Deewa meerâ aismigucho Martu paslatiees, gruhrti no puhahs, tad panehma luhgschanas grahmatu un no-fkaitija rihta pahtarus. Grahmatu aisdarijis winsch fahka ta pats ar fewi runaht: „Kad tik Gewa to iswedihs? Rugajs ta pee naudas peelihp, ta dabsis matos, mihestibu un apschehlofchanohs winsch nepahst. To nabaga puuku winsch nepahst. Nu, Lipsi, tad jaw tu wehl te efi, un zik ilgi Deews gribehs, tad tu no fawas teefas dariji, ta lai sehns Deewa bihjachanâ usaugtu. Ja pateesi, to es gribu! Rugajs dahwanu neweenam nabagam nedohd un kad tik waretu, winsch tohs ar nikno duksi, kas tahds pats tehwinsch fahds wina kungs, no sehtas aishriditu, kad tik winsch to preefch fawas feewas usdrihkfetohs dariht. Kad winsch finatu, zik gohdiga Gewa paslepeni labuma dara, winsch few matus no galwas no pluhtu. Kad Deews wina ar fawu fwehtibai fwehtijis, tad wina teizama seewa to pelnijufe, jo winsch tahdas fwehtibas nebuhtu wehrt.“

Teefcham Lipsis wehl ilgi ta buhtu runajis, ja ahra mohdraka dsihwofchana un kustefchanahs nebuhtu radufehs, jo tau-

dis preezeluschees steidsahs pee fawem deenas barbeem un tas wina dohmas greesa us zitahm leetahm.

Wareja buht pufzel pеezi, kad durwis atwehrahs un Gewa eenahza. Wina atnefa poхdu un fchikhwi lihds ar karoti. Kurwiti winai bija maises klapis un feers.

Wina ar fahpigu firdi apfweizinaja weziti un, fawu nefumu us galdu nolikufe, fazija: „Ehdat, Lipfi, jo es zeru, ka jums fchе ne-ihgnasees?“

„Né, firmgalvis atteiza. „Mumis, Gewa, wifem jamirst un labi tam, kas ta mirst, ka Marta mira. Baiku man naw nekahdu un ihgnashanahs ari ne.“

„Nu, lai Deewa jums to fwehti!“ Gewa fazija, mihlestibas un behdu pilna azis us nomirusho Martu usmesbama, kas til meeriga guleja, it ka faldi buhtu tilai aismigufe. „Jums taisniba, Lipfi, ir es fchе waretu ehst un guleht.“

Lipfis, fawas rohkas faltizis, faltija: „Rahz Rungs Jesus, efi muhfu weefis un fwehti, ko Tu mums pefchikhris. Amen.“

„Amen!“ fazija ari Gewa, peegahja tad pee gultas un laskatu no labatas iswilkufe, apflavinaja to ar etiki un pahrsedsa to pahr Martas gihmi; apfehdahs tad blakus Lipsim un Gewu usluhlojht wareja maniht, ka kant kas winai firdi speeda, kas weegli nebija remdejams. Ir Lipfis to vamanijis, fazija: „Gewa, kadehl juhs til ilgi kanejatees? Es redsu it labi, ka jums kas dwehjeli spaida, ko gribat man fazibt. Nunajat ween tik!“

„Ja gan,“ Gewa atteiza stipri nofarkdama, ta ka fahrtums winas fmuko gihmi pahrlahja. „Juhs finat, Lipfi, to fakamu wahrdi: „Kas few degunu nogrech, tas few gihmi famaita;“ bet es zitadi newaru. Es finu, pee jums paliks, ko es tagad teikschu, til pat kluji un apflehpiti ka kapā. Waj ne ta?“

„Teefham!“ Lipfis apleezinaja, „neweens man nepahrmetih, ka esmu plahpis, ari nesini, ka buhtu ko isplahpajis.“

„Efmu no tam pahrlsezinata,“ Gewa atteiza un tad pujschukstedama runaja tahla, it ka baididamahs, ka kahds zits winas wahrdus ne-isfsdetu. „Juhs, Lipfi, manu wihru pasibstat til pat labi ka es pate. Sihkstums un mantas kahriba ir wina leelakahs winas. Kaut ko no mihlestibas jeb apschehloschanahs dariht, to wifch ne-ir mahjijees un newar. Kad nu es fawai mihtai Martai esmu fohlijufehs, winas Ludwigu pee fewis nemt un ka manu pažhas behrnu lohpt un farqah, tad to ari gribu isdaricht ar wifch pеhku un eefpehchanu; bet te manim zelā stahw wihra sihkstums, un tas gruhi pahrguhstams.“

„Sinu gan,“ Lipfis atteiza. „Efmu jaw fchoriht to pahrdohmajis un apfwehris.“

„Ba taisnu zelu ne-eet,“ Gewa nopyuhtahs. „Winam tehrina nauda ja-aismakfa, ta, ja ne wairak, Nugajam jadohma, zitadi tam nabaga puikam nebuhu neweena meeriga brihtina, latres maises kumofis tam pahrehrstohs par ruhku schuldsi zaur Nugaja pahrmefchanu. „Ak Deewa,“ wina nopyuhtahs, „zil tas gruhti, kad ta no fawa wihra jaruna!“ —

„To es tizu,“ Lipfis atteiza lihdszeetigi; „bet kur lai to naudu dabuhn?“

„Redsat, ta ir ta leeta,“ Gewa fazija, tahla runadama. „Tanauda gan jaw man buhtu, bet tee meli mani speesch; tas netaisns zelsch, kas man ja-eet, ta krahpschana, kas man ja-is-dara. Ak Deewa, peedohdi man schehligi,“ wina lihdsahs, azis us debesim pazeldama. „Es tatkhu zitadi newaru!“

Masu brihtina wina apluha, tad atkal runaja. „Juhs finat, Lipfi,“ wina teiza, „ka man wifch, ko reis kahdam nbagam jeb truhkumu zeestdamam laba daru, flepenti jadara. Ta

man ari fchе ja-isturahs, zitadi ne us kahdu wihsi newaru grohitees. Schoriht to puiku eraudfijis wifch eefahka bulduretees un es dabuju dsirdeht wahrdus, kas man wehl pehz gada laika aufis atfanehs. Wifch gribaja, lai es to puiku tuhlit prohjam dsenu; bet kad es teizu, ka juhs, mihlo Lipfi, mahjau un lauku no Stihpa nohmajuschi, kas tam puikam par aissbildni, un ka juhs ik gadus diwdefmitpeezus rublus nohmas makfachohs un fchohs diwdefmitpeezus rublus wifch ka tehrina naudu par to Ludwigu dabuchoht, tad wina dusmas nitejahs un to stipro trihspadmit gadus wezo puiku apluhkojis un aprehkinjis, zil derigs wifch tam buhs, wifch parika ar meeru.“

„Bet kur tad juhs to naudu dabuheet? Lipfis issauza, rohkas fassidamis.

„To es jums pateikschu,“ Gewa fazija. „Wihra sihkstums mani pefpeesch, flepenti few kahdu naudas druzian preefch labdarifchanas atlizinaht. Kas no peena, fweesta un feereem atlez, tas ir mans, bet par to man wifa mahjas-buhschana ja-apgahda, par to man waijaga apgehrbt fewi un behrnus, tilai furpes wifch makfa. Nu man wehl it labs grafis atleek, ko es usglabaju preefch palihdesechanas ziteem truhkumā.“

„To es labaki finu,“ Lipfis starpa runaja, „jo tahs makfachanas apteeki un dakteria nauda manā pehdejā slimibā ari no zitureenas nenahza, kaut gan juhs to arweenu gribat noleeg.“

„To es nesinu,“ Gewa fazija nosahrlama, „tomehr lai tas paleek un usklafatees wehl. Es ta esmu nodohmajuse dariht: to naudu es jums atnefch u katra gada zetorkni un juhs to nomakfajat Stihpam, kas ari wifch fin, un tas to atkal wnam atdohs. Waj tas jums ta pa prahtam?“

„Wifch, ko juhs tik ween gribat,“ Lipfis teiza. „Deewa lai to pee jums un juhs behrneem fwehti, ko juhs laba dat, un Nugaja firdi lai lohka un atgreesch!“

„Amen!“ Gewa pakkusam fazija, azis us debesim pazeldama.

„Un Ludwigam ari nebuhs aismirst, ko wifch jums parahdā!“ Lipfis fazija.

„Pahr to wairs ne wahrdi, Lipfi. Bet eitat pee galdneka, apstellejat sahru un usluhdsat nefejus. Es jums wifch aismakfachu, bet ne wahrdam nebuhs pahr juhs luhpahm nahkt. Apfohlatees man to!“

Lipfis to ar preeku apfohlijahs.

Marta tika gohdigi paglabata. Nabaga Ludwigam firds breffmigi fahpeja, bet ar laiku firds fahpes apremdejahs, jo Zehlaks un Minna, Gewas un Nugaja behrni, wiu ka fawu brahli istureja un Gewa par wiu gahdaja ka mahte par fawu behrnu. Kad ari Nugajs daschreis pafchikhbi faltijahs, tad tomehr wifch neko nesfazija, jo tee 25 rubli tehrina naudas winam dauds ko fwehra. Ludwigs bija wifai usmanigs puika un ar fawu strahdibu un mundribu tikkal mahjās ka us laukeem derigs. Pezh diwi gadeem Ludwigs tika eefwehftihis un ar eefwehftichanu beidsahs tehrina naudas makfachana. Gewa baidijahs, ka nu Nugajs wiu no mahjahn aissraidihs, bet eekch tam wina bija wihlees. „Algas es Ludwigam wehl newaru doht,“ Nugajs fazija us fawu gohdigo kaimiu Stihpu, „bet par wehderu es wiu paturefch.“ Stihps pafklatijahs us Gewas luhgda-mahm azim un atteiza: „Manis deht, lai tas fchogad wehl paleek; bet nahkojch u gadu man ir nehmeju deesgan, kas wiu par algi peenem, jo tee laudis reds, zil labi tas puika tew klapo.“

Graudi un seedt.

Wihlo Tohmneef!

Pagahjusčā gadā jaw gribēju tēv fo no jauna padziedahī, bet apdzīmījēs atliku to jauno vežīti us jaunu gadu, kuru nu ihsūmā fčē pārīnošķu.

Rahds muhsu widus? Na, taudu jaw ohtru ne-atradisi, jo pee mums eet wiss pehz tafs wisu jaunakahs mohdes un eeriktes. Skohlas namu ar teefas mahju kohpâ mehs jaw preeksch diwi gadeem usbuuhwejam; bet sinams ne wis ta, ka ziids widos mehds dariht un eebuhwe faut fur atsewischki, lai skohlotajis war meerigi dñishwoht, ne — tas ir aplam! Mehs buhwejam taifni diwu zelu starpâ, pee zitu fainneeku tihruemeem labi tuwu, ka lai skohlotajam buhtu walas brihschôs laika-kaweklis ar kustonu atfargaschanu; ohtrkahrt pee krohga ari labi tuwu, ka lai muhsu gohda-tehweem nebuhtu no teefas jeb us teefu eedameem bes firds-atspirdfinadamas lahftes japaleek. Ar wahrdi fakoh, tahta eerikte laba! — Vyskafatimees paſchu to ehku un winas eerikti! Na, preeks fo redseht! Wehja pasibschani, wehsuma mehrofchanu muhsu skohlas nams jaw bes skohlotaja deenu no deenas skohleneem it brangi mahza, un kad nu wehl pats skohlotajis fahk runaht no zitahm mahzibahm, na, tad jaw behrnam drihsâ laikâ par filosoſu japaleek. Wehl weena leeta. Skohlotajam, kas behrnus dseedahf mahza, now ari takte jarahda, jo to jaw padara tee us tam ta jaw eerikteee lohgu flehgi, kas ne tik ween rikti rahda, bet wehl, lai behrneem ne-iſeetu meldinu mehri no galwas, jo zeetafi zaurahm naaktim peeklauwe. Aku ari mehs pee skohlas nerohkam, un preeksch kam tad to ari waijaga? Par to jaw seemas laikâ fneega deesgan un wasarâ jaw ir skohlotajam walas laiks, tad jaw war pazeeredams no upes, kas taudu zetoridatu werstes tahtu, uhdni peenest, zik ween waijaga. Lohpu kuhtei pee skohlas mehs jaw pagahjufchu wasaru grunti likam un vahri wainagu uslikuschi metam meeru. Kadeh? Ja skohlotajam kuhtes waijaga, lai taifa pats. Vahr masku runaht, na, tafs mums wairs nekad netruhks; buhsum drihs wisapkahrt skohlai grehdnu uskrahwuschi un kahdu wehl! wefelas preedes ar wifem sareem, ka staiga purwi auguschas. Un wehl preeksch skohlas istadas krahfnas atwedam kahdus blukus, pilnigi 4 pehdas resnus; prohtams, jo resnaka malka jo stipraks filtums. Kas zirtihs? Nu, ta jaw naw muhsu behda; skohlotajam jaw skohlenu deesgan, walas brihschôs lai zehet, fo nagi nef, lai mahjahs ari gruhtaku darbu pasicht un tehmu pehdas staigah, zitadi jaw wor peemestees ta flimiba, fo mehs par „flinkumu“ nofauzam un no kura jaw pee laika jafargajahs.

Wehl gan buhtu so stahftiht pahr frohga buhfchanu un zi-
tahm derigahm eeristehm, bet fas tad lai atleek us nahfamu
reisu. Us fafaredesfchanohs!

Lamb

Seemzeetis.

Daschadas qudribas.

Bafaulé ir daschadas gudribas. Zita ir blehschu gudriba. Ta mahza: sagt, peewilt, meloht un netaifnu mantu kraht. To- mehr ta daschureis ne-isglahbj no fohdibas, un nefad no fo- dibas pebz nahwes.

Nozensureas amchlebia. Riga, 11. Februari 1877. Driekis un dabujams pēc višķu- un grahmatu-driekāja Ernst Blaas Rīgā, pēc Behtera-dabujās.

Zita ir angsta mahzita gudriba. Ta ir redsama un atrohdama pee mahziteem jilwekeem. Ta stahsta par wifahm leetahm, kas debefis un wits semes noteek. Ta mahza gudrus wahrdus runaht un apdohmigi par tawu dñshwi gahdaht.

Tomehr, kā man s̄chleetahs, ta zilwelus laimigus un pree-
zicus nedara.

Wehl ir zita guðriba. Ta mahza: mihleht, — tſchakli un
tikuschi strahdaht, taifni, bes blehdibas un gohdigi dſihwoht.

Römer und Römer

Tizigs dulums.

Rahds jauns zilweks Wihne, pehz teem bishheles wahrdeem turedamees: ja weena azis zilweku kaitina, tad labaki to pasaude neka tad wiss zilweks friht basufchanā, nehmees few abas azis isdurt. Kad winſch ahrſteſchanā tila nodohs, tad ahrſteſ atrada, ka winſch bija prahſe apjužis. Winſch bija kluſu dsihwojis un dauds bishbeli losijis un beidsoht gribejis karā eet pret Turkeem, libds weenā deenā faru azu gaſmu iſmai- tajis. Sawā apjukufchā tizibā winſch zere, ka Deew̄s winam jaunu azu gaſmu dohſchoht, tad grehki buhſchoht pedohti. Pehz ahrſtes ſpreeduma winſch valiks neredsigs, bet wina apjuſkuſhu prahſtu gan iſahrſtehs.

G r a u d i n i .

Pateiziba naw bes Lab'darischanas. Labdarischan gan daudreib bes pateizibas. Alga nekad bes darba; daudreib gan darbs bes algas.

Reti naħħ labums — jaur gruhtibahm. Weħl retak labums naħħ bes gruhtumeem.

Sini, ko waijaga, gribi ko waijago, dari ko waijaga. Bahrdohma, ko tu gribi, ko tu gribejis un ko tu turpmak gribesi — Dihwo ta, ka neweens par to newar schelotees. —

Slatwich.

Geeweeshu sila mandaqa.

Pehz katra tehjas- waj ballees-wakara un ihpaſchi pehz katraas weefigas ſwehtku-deenäs ſeeweeſchi ſwehti ta ſauzamo filo-mandagu, prohti to deenu pehz tam, kura wihi ziteem ſeeweeſcheem pahr wakarejo balli waj tehjas-wakaru ſtahſta, kura eefpaids wineem tafchu paleek, kaut ari teem zits nebuhtu fo ſtahſtiht, ka par fahdu gaſlaizigu wakaru. Tapehz wihi nekad tildauds ne-eet weefotrees, neka lad tee no fah-dahm weefibahm naſk, ihpaſchi no fliftahm. J. R.

3. R.

Ari laika Faweflis.

Rahds Amerikanetis wehledamees sinah, zik fmagas mu-
fchus, dauds laika nolaweja ar muſchu flaitifchanu un fwehr-
fchanu. Wiaſch efoht ifdabujis, ka us weenu mahrzinu ei-
joht 48,000 muſchu.
Bl. Eds.

Bl. Eds.

Utbildedams redakteurs Ernst Blattes.